

ØSTRE LANDSRET DOM

afsagt den 30. januar 2019

Sag BS-5163/2018-OLR
(22. afdeling)

Erstatningsnævnet
(advokat Jakob Busch Jensen, prøve)

mod

A
(beskikket advokat Lasse Dalberg)

Københavns Byret har den 21. december 2017 afsagt dom i 1. instans (sag BS-1072/2016-KBH).

Landsdommerne Michael Kistrup, Julie Arnth Jørgensen og Annette Dam Ryt-Hansen har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, Erstatningsnævnet, har principalt påstået frifindelse, subsidiært, at A er berettiget til erstatning i medfør af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, dog således, at erstatning skal nedsættes med mere end 1/3.

Indstævnte, A, har principalt påstået, at appellanten tilpligtes at anerkende, at de skader, han blev påført ved en skudepisode den 11. april 2013, skal erstattes i medfør af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, subsidiært stadfæstelse og mere subsidiært, at appellanten tilpligtes at anerkende, at de skader, han blev påført ved en skudepisode den 11. april 2013, skal erstattes i medfør af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydel-

ser dog således, at erstatningen skal nedsættes med en brøk på mere end 1/3 efter rettens skøn.

Supplerende sagsfremstilling

A blev den 5. april 2013 sigtet for overtrædelse af be-kendtgørelse om euforiserende stoffer § 27, stk. 1, jf. § 2, ved samme dag kl. 21.05 ud for Lundetoftegade ..., 2200 København N, at have været i besiddelse af 18,72 gram hash med henblik på videresalg.

Af politirapport af 10. april 2013 udarbejdet af politiassistent E herom fremgår blandt andet:

”Under gående civilpatrulje d.d. [5. april 2013] kl. 2105 i Lundetoftegade bemærkede vidnet pa. F og undertegnede 2 mandspersoner som stod i indhakkert af uf. Lundetoftegade .... Idet området er kendt som væren-de handelssted for hash, besluttede vi at rette henvendelse til dem.

...

De pgl. legitimerede sig som værende identiske med;

A, PNR. ...

Ved den efterfølgende visitation blev sigtede A fundet i besiddelse af 15 salgsklumper hash. Hashen blev fundet i sigtedes venstre handske.

Hashen efterfølgende testet og kontrolvejlet til i alt 18,72 gram.”

Af politirapport af 6. september 2013 vedrørende telefonaflytninger af en per-son med tilknytning til MOB Lunden ved navn G i forbindelse med efter-forskning af et skyderi mellem bander i Lundetoftegade den 18. marts 2013 fremgår blandt andet:

”Under gennemgang af samtaler op til gerningstidspunktet for drabsforsøget mod A, (fra 7. april 2013 til 11. april 2013), fremgår det, at MOB Lunden er i højeste beredskab og frygter et modangreb fra Brothas efter overfaldet på H [...] d. 7. april 2013 på Shelltanken på ....

Det øgede beredskab karakteriseres ved, at medlemmerne frygter at gå uden for boligområdet i Lundetoftegade, at de ikke tør at køre i deres egne biler, men i stedet tager taxier eller får bekendte til at køre dem, at de har min. 12 personer på vagt konstant både nat og dag, og at disse vagter blandt andet er placeret i boligblokken og også holder øje med ..., at vagterne er udrustet med walkie-talkies, at man både ved ind- og udgang til ”Lunden” skal melde til vagten, herunder skal tilkommende medlemmer i lånte biler oplyse mærke, farve og registreringsnummer på bekendtes biler, som de ankommer i, for at vagten ikke skal tro, at det er en fjende, at de sørger for, at familiemedlemmer ikke opholder sig unødigt ude på Lundtof-

tegade samt at når medlemmerne ringer efter mad, skal maden bringes helt ind i ”klubben”.

Det er således for politiet ingen tvivl om, at MOB Lunden afventer et snarligt angreb.

...

14-04-2013 kl. 12:55:13

G har under sin afhøring forklaret, at han befandt sig i gården omme bag blokkene i Lundtoftegade, da gerningsmændene skød A og ikke have udsyn til gerningsstedet. Men som det fremgår af ovenstående samtale, har G formentlig stået et væsentligt mere udsat sted, hvilket sandsynligvis er meget tæt på gerningsstedet. Baggrunden for, at [han] formentlig ikke har forklaret dette under sin afhøring, kan være, at han var tilstede på gerningsstedet og kan have skudt tilbage mod gerningsmændene, men vil med en sådan forklaring inkriminere sig selv.

...

15-04-2013 kl. 22:21:07

...

Det er politiets opfattelse, at der i umiddelbar nærhed af G under samtalerne har været et vådeskud. Formentlig udført af en af MOB Lundens vagter, som var tilstede i nærheden af G, da der heller ikke er noget der tyder på, at der på daværende tidspunkt blev afgivet skud af en modpart mod MOB Lunden. Der er under drabsforsøget mod A skudt tilbage fra MOB Lunden, hvilket igen underbygger politiets teori om, at MOB Lunden på og omkring gerningstidspunktet havde bevæbnede vagter i Lundtoftegade.”

Af referat af aflyttet telefonsamtale mellem G og A den 7. april 2013 kl. 12.49.05 fremgår:

”A har sovet over, så han er for sent til vagten. G siger, at A skal sige til ham (den som har vagten), at A har talt med G og afregne for en time, som en anden har taget for A.”

Af SMS-korrespondance mellem A og G den 11. april 2013 omkring kl. 16.30 fremgår, at A spørger G, om han har taget ”... vagt”, hvortil G svarer ”ja”, hvorefter A skriver, at han godt kan tage vagten. G skriver til A, at han tager vagten, men beder A komme forbi alligevel, hvortil A svarer, at han kommer.

Af afhøringsrapport vedrørende politiets afhøring af As storesøster, B, den 8. maj 2013 fremgår blandt andet:

”Afhørte forklarede videre, at hun i ugen op til skyderiet havde sagt til A, at hun ikke ville have, at han kom i Lundtoftegade, idet hun var bange for alle skyderierne. A sagde selv hertil, at han godt vidste det og lovede ikke at komme dernede mere. Afhørte forklarede videre, at ca. 3 dage inden skyderiet fortalte A, at Y havde taget fat i ham og sagt til ham, at hvis A var blevet en del af dem fra Lunden, så var han også en del af krigen og imod Brothas. A havde hertil svaret Y at han ikke var en del af noget.”

Af afhøringsrapport vedrørende politiets afhøring af vidnet I den 16. august 2013 vedrørende skudepisoden den 11. april 2013 fremgår blandt andet:

”Afhørte forklarede, at han stod ved Lundtoftegade mellem nr. ... og nr. ..., dog helt over mod nr. ..., altså lige ved et indhak mellem nr. ... og nr. ....

Afhørte oplyste, at til hans venstre side, set med front mod Lundtoftegade stod forurettede A.

Forurettede stod og talte i en walkietalkie. Lidt senere talte forurettede også i telefon, hvor afhørte kunne fornemme, at det var et lidt længerevarende ophold på nok ca. 10 min.

...

Pludselig bemærkede afhørte, at der var kørt en bil af sydgående retning i lokalbanen [hen] og holdt bag Forden. Afhørte kunne ikke beskrive bilen nærmere, fordi Forden spærrede for udsynet. Afhørte bemærkede samtidig, at forurettede gik længere frem mod Lundtoftegade og kiggede rundt om hjørnet ved nr. .... Afhørte formodede, at afhørte gjorde det fordi, at han ville se efter, hvem der kom.”

Af politirapport af 28. august 2013 vedrørende As tilknytning til MOB Lunden fremgår blandt andet:

”Som beskrevet i tidligere rapporter, så er det politiets klare opfattelse, at bandegrupperingen MOB Lunden udfører salg af hash fra Lundtoftegade U/f nr. ....

Ovenstående understøtter politiets opfattelse af, at forurettede A er relateret til bandegrupperingen MOB Lunden og befandt sig på gerningsstedet, idet han udførte hashsalg/vagtvirksomhed for MOB Lunden – dette understøttes endvidere af, at han som tidligere nævnt var iført skudsikker vest og var i besiddelse af en Walkie Talkie.”

Af politirapport af 12. april 2013 benævnt ”1. vogn på stedet” fremgår blandt andet:

”Da vi kørte ad Lundtoftegade bemærkede vi en taxa, der holdt nær hvad der senere skulle vise sig at være gerningsstedet. Taxaen kippede kortvarigt med det lange lys, men ingen af os opfattede det som om han ville i kontakt med os. Vi kørte videre af Lundtoftegade og omkring Hillerødgade kom taxaen fra før kørende op på siden af os og ville tydeligvis i kontakt med os. Pb. J rullede vinduet ned og taxa-chaufføren sagde, at der netop var blevet skudt ved Lundtoftegade. Taxa-chaufføren oplyste, at der var blevet afgivet omkring 20 skud og at det var sket ud for nummer ....

Vi vendte straks patruljebilen og kørte tilbage af Lundtoftegade. Samtidig gjorde vi via alarmsignal HS opmærksom på anmeldelsen. Jeg kunne fornemme på operatøren at der samtidig var indgået en anmeldelse via 112 og vogne blev disponeret til stedet.

...

Forurettede lå på stien og var tydeligvis i live. Han havde åbne øjne og kiggede op på mig. Han var ude af stand til at tale, men han frembragte lyde og bevægede venstre side af kroppen. Ved første øjekast havde han blod i ansigtet i højre side. Vores første tanke var, at han var blevet skudt, faldet ned på stien og slået hovedet. Vi begyndte derfor at trække op i blusen på ham for at konstatere om han var ramt på kroppen. Da vi var i gang med dette bemærkede vi, at han blødte kraftigt fra baghovedet. En blodig masse som vi skønnede værende hjerne blev ligeledes blotlagt på stien, hvorfor at det hurtigt stod klart for os, at forurettede var ramt i hovedet.

Pb. J forsøgte så godt han kunne uden remedier at yde førstehjælp omkring skudhullet i forurettedes baghoved, men jeg begyndte at fjerne tøjet på forurettedes overkrop for at finde yderligere læsioner på kroppen. I den forbindelse bemærkede jeg, at forurettede bar skudsikker vest som jeg begyndte at åbne i velcro-bindingerne.

....Kolleger fra udrykningssektionen hjalp pb. J med yderligere førstehjælp på forurettede. Her blev kollegerne opmærksomme på en radio eller ”walkie-talkie”, der lå lige ved siden af forurettede. Den var gul eller orange.”

Af politirapport af 11. april 2013 benævnt ”Ankomst RG04” fremgår blandt andet vedrørende observationer på gerningsstedet:

”Patruljen tog kontakt til NB22 der stod ved forurettede. Forurettede lå på en gangsti i det grønne område mellem Lundtoftegade ... og .... Han lå på ryggen med hovedet i sydlig retning. Forurettede var delvist afklædt idet en blålig dunjakke samt en trøje var lynet op og åbnet. Under trøjen havde forurettede en blå sikkerhedsvest, hvor brystsiden var åbnet og hang til højre for forurettede. Forurettede var yderligere iklædt to trøjer og en undertrøje under sikkerhedsvesten.

...

Idet vi flyttede forurettede fra jorden op på båren faldt der en orange / sort radio / "walkie talkie" ned på jorden fra forurettede. Vi lod radioen ligge på gerningsstedet."

Af Personundersøgelse af 11. april 2013 udarbejdet af Retspatologisk Afdeling, Retsmedicinsk Institut, fremgår blandt andet:

"På begæring af Københavns Politi, City, har Instituttet ved undertegnede læge ... den 11-04-2013, kl. 22.00 foretaget undersøgelse af

A

...

Det tilstedeværende politi oplyste, at undersøgte var blevet skudt i Lundtoftegade, og at der angiveligt var blevet skudt talrige gange, muligt med en Kalashnikov riffel. Der var på gerningsstedet blevet fundet talrige afskudte patronhylstre, og ved afklædningen af undersøgte på TraumeCentret, Rigshospitalet, havde man fundet et løstliggende projektil ved siden af hans krop. Det blev endvidere oplyst, at undersøgte havde båret en skudsikker vest.

...

Af tegn på vold påvistes:

1. Højt bagtil i venstre isseregion et ca. 6 x 6 cm stort, stærkt flosset, formentlig udskudssår, hvor hjernemasse og hjernebinder sås i det blødende sår.
2. Højt og lidt fortil i højre isseregion tæt på midtlinjen et formentligt indskudssår med let uregelmæssige rande malende 0,5 x 1 cm.

Undersøgte var svært blodtilsmudset. Hele kroppen kunne ikke inspiceres.

...

KONKLUSION:

...

Af journalmateriale fra TraumeCentret fremgik, at undersøgte havde en skudlæsion af hovedet. Der behandledes med blødningsstoppende medicin og indgivet blod. CT-scanning af kraniet viste skudlæsion af kraniet og hjernen. Der foretoges akut operation med oprensning af det ødelagte hjernevæv. Der blev lavet en såkaldt åben kraniotomi, og efterfølgende ville man lade operationssåret stå åbent, således at den forventede, efterfølgende væskeophobning i hjernen ville have mulighed for trykaflastning, således at hjernen ikke blev presset ned på grund af kraniets ueftergivlighed."

Af politirapport vedrørende afhøring af forurettede den 6. november 2013 på Center for Neurorehabilitering "Kurhus" fremgår blandt andet:

”Det skal bemærkes, at det meget hurtigt i løbet af afhøringen stod meget klart at spørgsmålet om, hvor meget forurettede forstod af mine spørgsmål, samt forurettedes tilkendegivelser af svar på disse var meget usikre og tilfældige.

Det skønnedes ikke på nogen måde som om, at forurettede ikke ønskede at svare på spørgsmålene men hans helbredsmæssige tilstand umuliggjorde dette for nærværende.

I samråd og enighed med de tilstedestående ved afhøringen blev det besluttet, at det var formålsløst at fortsætte afhøringen.”

Advokat Lasse Dalberg indgav den 14. oktober 2014 ansøgning om erstatning til Erstatningsnævnet.

Af Neuropsykologisk undersøgelse af A den 22. oktober 2014 udarbejdet af neuropsykolog ..., fremgår blandt andet:

”Sygehistorie:

20-årige A pådrog sig d. 11.04.2013 en skudlæsion i venstre parietalregion. På ulykkestedet scores GCS 8. Han blev intuberet i lægeambulanzen og indbragt til Traumecentret på Rigshospitalet. Var sederet og respiratorbehandlet indtil d. 15.04. 2013. Overflyttet fra Neurokirurgisk afdeling, Rigshospitalet til Hvidovre Hospital, Afsnit for Traumatisk Hjerneskade d. 17.04. 2013. Fik indsat plastikplade, der dækkede kraniedefekten. Da ammunitionen formodentligt havde indeholdt magnetisk materiale var MR-skanning ikke mulig. Han blev indskrevet i Center for Neurorehabilitering-Kurhus d. 26.08. 2013 med svær afasi, kognitive problemer og højresidig hemiparese. Efter 3 måneders rehabilitering blev han ved kautionens ophør udskrevet til videre rehabilitering på ..., hvorfra han i maj 2014 flyttede til .... Han går til hhv. fysioterapeut og logopæd to gange ugentligt. Endvidere træner han dagligt sin tale og højre hånd med personalet på ... Det oplyses at der for 3-4 uger siden er søgt om et intensivt sprogtræningsforløb på Center for Hjerneskade.

Baggrund, inkl. forsørgelsesgrundlag:

A er født og opvokset i Danmark. Forældre er af palæstinensisk oprindelse og moderen taler ikke dansk. Boede inden han blev skudt hos sin mor sammen med sine tre søskende. Er .... Var efter 9. klasse på Teknisk Skole, hvor han startede på både tømrer- og malerlinjen uden at gennemføre dem. Var netop blevet fastansat i et transportfirma, hvor han kørte kassevogn og havde været der 3-4 måneder inden han blev skudt. I fritiden trænede han meget i fitnesscenter og var sammen med sine venner. Var inden han kom til skade beskrevet som en tilbageholdende, charmerende ung mand. Han er meget knyttet til sin familie, specielt sin storesøster B, der fortsat er en stor støtte for ham og i praksis fungerer som en slags værge for ham.

...

Konklusion

A er en ung mand på snart 21 år med omfattende kommunikative, kognitive og fysiske deficits efter han d. 11.04. 2013 pådrog sig en skudlæsion i venstre parietalregion. Socialformidler K, Jobcentret, ... kommune har d. 08.09. 2014 anmodet undertegnet om neuropsykologisk undersøgelse til brug for forelæggelse af sagen for kommunens Rehabiliteringsteam. Der ønskes en vurdering af eventuel bedring af de kognitive problemer siden november 2013 samt en beskrivelse af hans aktuelle funktionsniveau i relation til arbejdsmarkedet, evt. i fremtidig støttet beskæftigelse samt en vurdering af mulighed for evt. bedring i det aktuelle funktionsniveau.

Det vurderes, at han siden november 2013 har opnået et lidt højere kognitivt og kommunikativt funktionsniveau og han varetager selv de basale daglige gøremål. Dog består der fortsat omfattende kommunikative og kognitive vanskeligheder samt fysiske deficits i form af højresidig hemiparese, der vanskeliggør mere komplekse dagligdags sammenhænge og fortsat nødvendiggør daglig støtte til at indlære rutiner mhp. opnåelse af øget selvstændighed samt hjælp til at varetage egen økonomi, forstå breve, lave aftaler m.m. samt træffe mere komplekse beslutninger vedr. egen fremtid.

Det vurderes ikke at han vil kunne opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår. Han vurderes at have en varig og væsentlig begrænsning i arbejdsevnen i ethvert ordinært erhverv grundet de omfattende kognitive vanskeligheder.

Med yderligere intensiv specialiseret neurorehabilitering af hans fysiske, kognitive og kommunikative vanskeligheder vurderes det, at han vil kunne opnå yderligere bedring i sit funktionsniveau således at han med støtte vil blive i stand til at varetage et meget begrænset omfang af særligt tilrettelagte rutineprægede enkeltopgaver.

A har tidligere kørt kassevogn i et transportfirma, men kører grundet skaden ikke længere bil eller andre motoriserede køretøjer. Såfremt det påtænkes at han skal være føre af en eller anden form for motoriseret køretøj, bør der først foretages en konkret vurdering af hans evne hertil. Herunder vurdering af hans praktiske evner hertil, i et køretøj tilpasset hans fysiske deficits, men også en vurdering af, om hans nedsatte informationsbe-
arbejdningshastighed / reaktionstid, vanskeligheder med delt opmærksomhed samt nedsatte overblik er for store til, at han sikkert kan færdes i trafikken eller på et lukket område.

...”

Der er enighed mellem parterne om, at A som følge af skudepisoden den 11. april 2013 er påført varigt mén og erhvervsevnetab. Sagens værdi er af A skønsmæssigt opgjort til 4 mio. kr.

Forklaringer

Politiinspektør M har afgivet forklaring, og A har afgivet supplerende forklaring.

M har forklaret blandt andet, at han den 11. april 2013 var chef for bandeenheden i København og efterforskningsbagvagt i Københavns Politi. Han var til stede på gerningsstedet efter skudepisoden den 11. april 2013. Som chef for bandeenheden i København beskæftigede han sig med bandekriminalitet, herunder banden MOB Lunden. Som led i sin forberedelse af at skulle afgive forklaring i retten i dag har han indhentet information fra NEC, herunder et konfliktnotat udarbejdet af NEC vedrørende en bandekonflikt mellem Brothas og MOB Lunden i 2013. Af notatet fremgår, at konflikten pågik fra marts 2013 til juni 2013 og involverede flere episoder, hvor banderne skød mod hinanden. Der var flere hændelser, og angrebene gik begge veje. Efter hans vurdering var man i forbindelse med konflikten udsat, uanset om man var direkte part i konflikten eller blot associeret til en af grupperingerne. Man har også set, at mere eller mindre tilfældige associerede til miljøet blev ramt, herunder familiemedlemmer eller andre, der havde relationer til den enkelte bandegruppering. Der er ikke noget klart billede af baggrunden for konflikten mellem Brothas og MOB Lunden, men den relaterede sig formentlig til æresbegreber, territorier og positionering i forhold til det kriminelle marked. Der skulle ikke meget til, før en konflikt blev eskaleret, og i konflikten blev der anvendt både knive og skydevåben. Der foregik på det pågældende tidspunkt en større hashhandel omkring Lundetoftegade og de nærliggende boligblokke. Det var derfor områder, som banden forsøgte at beskytte. Efter hans vurdering var det ikke muligt at sælge hash fra det område, hvor skudepisoden fandt sted, uden at man var godkendt hertil af MOB Lunden. Tilsvarende gælder f.eks. også for hashhandlen på Christiania, hvor man skal være godkendt af den kontrollerende bande for at kunne deltage.

Skudepisoder er en sagstype, som ofte er vanskelig at efterforske, fordi gerningsmændene er så bevidste om at skjule spor, herunder afbrændte tøj mv. I den konkrete sag fandt politiet en gerningsbil og noget afbrændt tøj. Der var også nogle mistænkte. Umiddelbart er det hans subjektive vurdering, at A var et tilfældigt offer.

På daværende tidspunkt, der lå før de efterfølgende strafskærpselser for blandt andet våbenbesiddelse, var det mere almindeligt for bander at anvende skydevåben. Politiet fandt på et tidspunkt i en børnehave et skarpladt skydevåben, som viste sig at tilhøre MOB Lunden.

Der er klare definitioner af, hvornår man er bandemedlem. Det kræver en forholdsvis god dokumentation, før politiet vurderer, at en person er bandemedlem. Rockermedlemmer er lettere at identificere på grund af rygmærker. Politiet monitorerer personer i et givent område, og hvis en person er antruffet x antal

gange i selskab med visse personer, har insignier på sig eller lignende, indgår alt dette som led i vurderingen af, om en person er bandmedlem. Han mener ikke, at A var registreret som bandemedlem, men derimod registreret som en person, der havde relation til området, og som var i "radius af MOB Lunden" og befandt sig i området.

Det er meget forskelligt, om bandemedlemmer holder lav profil, eller om de er mere tydelige i deres signalering af bandemedlemskabet. Rockermedlemmer er tydeligere i deres signalering. De fleste af bandemedlemmerne lagde ikke skjul på tilknytningen og erkendte det også over for politiet, men der var også nogle, der holdt lav profil. Efter strafskærpselserne er der ikke længere så mange, der har lyst til at erkende at være bandemedlem.

Unge mennesker, der almindeligvis går rundt på Nørrebro, går ikke med sikkerhedsvest. Politiet har ikke konstateret, at det skulle være et modefænomen blandt unge mennesker at gå med sikkerhedsvest. Der er således ikke mange uden for bandemiljøet, der går med sikkerhedsvest.

B har forklaret blandt andet, at på skadestidspunktet boede de hos deres mor i nordvestkvarteret i København, hvor de også er vokset op. A var på skadestidspunktet fuldtidsbeskæftiget. Når man er opvokset på Nørrebro, ved man godt, hvem der er bandemedlem, og hvem der ikke er. Det er ikke noget, man holder hemmeligt. Personer fra As folkeskole og fra gården er blevet bandemedlemmer. Det er svært at bo i det område og ikke kende nogen bandemedlemmer. Hun ved, at A ikke har været bandemedlem, fordi hun har talt med ham om det. A har aldrig følt sig truet. Hun har spurgt dem fra Lundetoftegade, der havde en konflikt med Brothas, og de bekræftede alle, at A ikke var en del af bandemiljøet, og at det havde han aldrig været. A var begyndt at komme i Lundetoftegade ca. 1 måned før skudeepisoden. Hun har aldrig set en sikkerhedsvest på bopælen, og hun har aldrig set A med en sikkerhedsvest på.

Den samtale med Y, som A fortalte hende om, drejede sig om, at Y, som er vokset op med A, og som de derfor kender fra barndommen, var blevet en del af Brothas. Y stoppede A op og spurgte ham om, hvorvidt han var en del af MOB Lunden, og at han skulle sige det, hvis han var, for så ville de to være i krig med hinanden. A virkede ikke bange i dagene op til skudeepisoden. Han kendte til de foregående skudepisoder, men han følte sig ikke truet, og han sagde gentagne gange til hende, at han ikke havde noget med konflikten at gøre. Hun bad ham om at holde sig væk fra området.

Da A lå i koma, blev hun kontaktet af D, der er medlem af Brothas. Hun kender D, fordi hun har gået i skole med hans lillebror.

Hun følte, at D ville give hende en undskyldning, og at han forsøgte at dække over sig selv.

Hun ved, at A solgte hash for at tjene ekstra penge, men han var ikke en del af vagten. Der er ikke en særlig betegnelse for dem, der solgte hash for MOB Lunden. C bor i Lundtoftegade, og han havde ikke noget at gøre med MOB Lunden. C har ikke fortalt hende, at han solgte hash for MOB Lunden. Hun ved ikke, om hendes lillebror kender andre, der hedder ... eller ....

Anbringender

Parterne har gentaget deres anbringender for byretten.

Erstatningsnævnet har supplerende og præciserende anført, at det ikke har været hensigten med ophævelsen af den tidligere § 8, stk. 1, i offererstatningsloven og den samtidige indførsel af § 6 a, at bandemedlemmer kan opnå erstatning fra staten som følge af voldsepisoder under en bandekrig. Rækkevidden af byret-tens dom er, at særligt ikke-fuldgyldige medlemmer af kriminelle bander (f.eks. medlemmer af støttegrupper, prøvemedlemmer og andre personer med til-knytning) vil være helt eller delvist erstatningsberettigede efter offererstatningslovens § 6 a på trods af deres åbenlyse involvering i bandemiljøet. Dette er ikke hensigten med offererstatningsloven, jf. betænkning nr. 1019/1984.

Såfremt landsretten måtte nå frem til, at A er berettiget til erstatning efter offererstatningsloven, skal erstatningen nedsættes med mere end 1/3 på grund af hans accept af risikoen for skade.

A har supplerende og præciserende anført, at når betingelserne efter offererstatningsloven er opfyldt, har skadelidte et retskrav på erstatning. Ved vurderingen af, hvorledes den erstatningsretlige position for den identificerede skadevolder ville have været, må der tages højde for, at der ikke er noget beskyttelseshensyn at tage til skadevolderen, idet denne uden fare for sig selv angreb den skadelidte. Under henvisning til erstatningsansvarslovens § 24, stk. 2, bør der endvidere ses bort fra skadelidtes eventuelle medvirken til skaden, idet bortfald eller nedsættelse af erstatningen vil være urimeligt tyngende for indstævnte, og idet særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Der skal i denne sammenhæng blandt andet henses til skadens massive størrelse, ansvarets grove beskaffenhed, samt at indstævnte ikke er forsikringsmæssigt kompenseret for sit tab.

Til støtte for den subsidiære og mere subsidiære påstand gøres det gældende, at uanset om indstævnte måtte have accepteret risikoen for at komme til skade, skal dette ikke helt afskære ham fra at få erstatning i anledning af, at han blev

udsat for et livstruende angreb ved at blive skudt i hovedet, og erstatningen bør derfor alene nedsættes brøkmæssigt.

Retsgrundlag

Af § 6 a i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (lovbekendtgørelse nr. 1209 af 18. november 2014 med efterfølgende ændringer) fremgår:

”Ved afgørelser om erstatning efter denne lov finder dansk rets almindelige regler om skadevolderens erstatningsansvar, herunder om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes eller afdødes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade, tilsvarende anvendelse.”

Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår det af lovforslag nr. 75 af 14. november 1984 til lov om ændring af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (*Retskrav på erstatning*) blandt andet:

”Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Den foreslåede ændring af offererstatningsloven vil indebære, at der gives offeret et egentligt *retskrav på erstatningen* fra staten. Erstatningsordningen vil således blive ændret i forhold til i dag, hvor erstatning til ofre for forbrydelser alene gives efter et billighedsprincip. Lovforslaget indebærer i denne henseende en opfyldelse af den enstemmigt vedtagne *folketingsbeslutning af 27. maj 1983* om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

...

Lovforslaget bygger på *betænkning nr. 1019/1984 om retskrav på erstatning til ofre for forbrydelser*. Betænkningen er afgivet af en arbejdsgruppe nedsat af justitsministeriet.

2. De gældende regler om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser findes i lov nr. 277 af 26. maj 1976, som bygger på betænkning nr. 751/1975. Der henvises om lovens forarbejder til FT. 1975-1976, tillæg A, sp. 2485 ff, tillæg B, sp. 1179 samt forhandlingerne sp. 3951, 6023, 9504 og 9721.

...

Den gældende ordnings karakter af en billighedserstatning fremgår især af bestemmelsen i *den gældende lovs § 8, stk. 1*, hvorefter erstatningen kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde har medvirket til skaden, eller skaden »er opstået under sådanne forhold, at erstatning ikke findes rimelig«. Bestemmelsens første led skal forstås som en henvisning til den almindelige erstatningsrets regler om egen skyld og accept af risiko. Men bestemmelsens sidste led indebærer, at der kan ske nedsættelse eller bortfald af erstatningen fra staten i videre omfang, end det ville være muligt efter disse almindelige erstatningsretlige regler om egen skyld og accept af risiko.

...

3. Folketinget vedtog den 27. maj 1983 enstemmigt en *folketingsbeslutning om erstatning til ofre for forbrydelser*. Heri opfordrede folketetinget regeringen til at tage initiativ til en ændring af offererstatningsloven, »således at den gældende billighedserstatning ændres til et retskrav, i hvert fald for så vidt angår sager, hvor der foreligger dom om erstatningsudmålingen«.

...

Hovedindvendingen mod den gældende ordning er, at afgørelsen om erstatning fra staten skal træffes efter en konkret rimelighedsvurdering, og dette kan være særligt betænkeligt, såfremt domstolene i forvejen har behandlet spørgsmålet om erstatning fra skadevolderen og i den forbindelse vurderet offerets »egen skyld«.

Kritikken i beslutningsforslagets bemærkninger retter sig således især mod særreglen i lovens § 8, stk. 1. Det erkendes i beslutningsforslaget, at der i tilfælde, hvor der ikke sker nogen påkendelse af erstatningsspørgsmålet ved domstolene (f.eks. fordi skadevolderen er ukendt), er behov for regler, der giver mulighed for at nedsætte statens ansvar, når skadelidte har optrådt uforsigtigt. Men den samme type af hensyn tages også af domstolene ved deres vurdering af skadevolderens erstatningsansvar, og når domstolene har truffet afgørelse om dette spørgsmål, bevirker erstatningsnævnets skøn efter § 8, stk. 1, at nævnet foretager en omvurdering, hvorved nævnet underkender domstolene, der i modsætning til nævnet har et førstehåndskendskab til sagen. I den forbindelse henvises der specielt til nævnets behandling af sager om godtgørelse til ofre for voldtægt.

...

4.2. Som nævnt ovenfor under pkt. 2 indeholder den gældende offererstatningslov en *særregel i § 8, stk. 1*, hvorefter erstatning kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde har medvirket til skaden, eller »skaden er opstået under sådanne forhold, at erstatning ikke findes rimelig«. Denne regel, der henviser til et konkret skøn over erstatningens rimelighed, lader sig efter arbejdsgruppens opfattelse vanskeligt forene med en ordning, hvorefter skadelidte har et retskrav på erstatning. Arbejdsgruppen har derfor indgående drøftet, om denne særregel bør ophæves, således at det vil være de almindelige erstatningsretlige regler om egen skyld og accept af risiko, som vil skulle anvendes.

Arbejdsgruppen har som nævnt ovenfor under pkt. 2 foretaget en analyse af forholdet mellem erstatningsnævnets praksis efter § 8, stk. 1, og den almindelige erstatningsret (betænkningen, side 28-41). Det er arbejdsgruppens opfattelse, at nævnets praksis i vidt omfang svarer til de resultater, som man må nå til på grundlag af den almindelige erstatningsrets regler om egen skyld og accept af risiko. Men nævnets praksis - der jo har skullet leve op til intentionerne bag særreglen i § 8, stk. 1, sidste led - går i et vist omfang videre i retning af at lade erstatning nedsætte eller bortfalde, end den almindelige erstatningsrets regler giver grundlag for. Betænkningen indeholder side 62 en kort opsummering af denne analyse.

Der har i arbejdsgruppen gjort sig forskellige vurderinger gældende vedrørende rimeligheden af den gældende praksis. Når det drejer sig om vurderingen af de foreliggende løsningsmuligheder, har arbejdsgruppen ikke kunnet nå til fuldstændig enighed, og den har delt sig i et flertal på 5 medlemmer og et mindretal på 1 medlem.

Flertallet (betænkningen, side 63-65) finder ikke grundlag for at opretholde særreglen i § 8, stk. 1, i det omfang den giver mulighed for at lade erstatning fra staten nedsætte eller bortfalde i videre omfang end efter de almindelige erstatningsretlige regler om egen skyld og accept af risiko. Derfor foreslår

flertallet, at denne særregel ophæves, og at der indsættes en ny bestemmelse i lovens § 6 a, hvorefter dansk rets almindelige regler om skadevolderens erstatningsansvar, herunder om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes eller afdødes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade, finder tilsvarende anvendelse ved afgørelser om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

Flertallet finder i den forbindelse, at rimeligheden af de afvigelser, som den gældende særregel i § 8, stk. 1, fører til i praksis, kan give anledning til tvivl, og at disse afvigelser må være vanskelige at forstå for offeret, der kan blive stillet forskelligt over for skadevolderen og over for staten.

Flertallet begrundet endvidere sit forslag om en ophævelse af § 8, stk. 1, med, at sagerne i nogle tilfælde vil kunne afgøres hurtigere end i dag, og at man ved en ophævelse af særreglen også vil kunne undgå den situation, som navnlig har været kritiseret, at nævnet - som ikke har førstehåndskendskab til sagen - tilkender en lavere erstatning end den, som dommeren efter en egentlig prøvelse af sagen har tilkendt skadelidte hos skadevolderen.

I den forbindelse fremhæver flertallet, at erstatningsnævnet - i de sager, hvor erstatningsspørgsmålet er prøvet til bunds under en forudgående domstols-sag - ved en ophævelse af særreglen i § 8, stk. 1, vil slippe for at skulle gå ind i vanskelige bevisspørgsmål og for at skulle anlægge vurderinger, der i hvert fald i nogle tilfælde - f.eks. i voldtægtssager og sager om overfald på berusede ofre - i højere grad end efter den almindelige erstatningsrets regler kan opfattes som en efterfølgende moralsk bedømmelse af offerets almindelige adfærd.

Flertallet udtaler endvidere, at en afskaffelse af særreglen i § 8, stk. 1, vil gøre det muligt at gennemføre en fuldt tilfredsstillende, men samtidig enkel og billig løsning på de processuelle spørgsmål, som en retskravsordning giver anledning til, jfr. nedenfor under pkt. 5. Uanset hvordan man vurderer rimeligheden af de resultater, som man i de konkrete sager må nå til på grundlag af særreglen i lovens § 8, stk. 1, finder flertallet derfor, at fordelene ved en ophævelse af denne særregel vejer tungere end de ulemper, som kan tænkes at være forbundet med, at man i nogle tilfælde vil skulle udbetale erstatning i videre omfang end i dag.

...

4.4. Justitsministeriet finder, at loven om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser bør ændres, således at der gives offeret et egentligt retskrav på erstatningen fra staten.

...

Som fremhævet i betænkning nr. 1019/1984 rejser spørgsmålet om indførelse af en retskravsordning især problemer vedrørende særreglen i offererstatningslovens § 8, stk. 1, (jfr. pkt. 4.2.). Justitsministeriet er enig med arbejdsgruppens flertal i, at rimeligheden af de afvigelser, som denne særregel har måttet føre til i praksis, kan give anledning til tvivl, og at afvigelserne især må være vanskelige at forstå for offeret, der kan blive stillet forskelligt over for skadevolderen og over for staten. Der må endvidere lægges betydelig vægt på, at man ved en ophævelse af særreglen vil kunne undgå, at en administrativ myndighed efterfølgende anlægges en anden vurdering end den, som en domstol har anlagt i en sag om samme sagsforhold. På denne

baggrund kan justitsministeriet tiltræde flertallets forslag om ophævelse af særreglen i lovens § 8, stk. 1, og om indsættelse af en ny § 6 a, der præciserer, at dansk erstatningsrets almindelige regler om egen skyld og accept af risiko skal anvendes.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

...

Til nr. 6-7

Bestemmelserne - der svarer til § 1, nr. 6-7, i lovudkastet i betænkning nr. 1019/1984 - indebærer, at særreglen i offererstatningslovens § 8, stk. 1, ophæves, og at det i en ny § 6 a fastslås, at dansk erstatningsrets almindelige regler om egen skyld og accept af risiko er afgørende for, om skadelidtes krav på erstatning fra staten skal nedsættes eller bortfalde på grund af skadelidtes forhold.

..."

Af betænkning nr. 1019/1984, om retskrav på erstatning til ofre for forbrydelser afgivet af en arbejdsgruppe nedsat af Justitsministeriet fremgår blandt andet:

"Kapitel 5 Arbejdsgruppens overvejelser.

5.1. Almindelige bemærkninger.

Begrundelsen for ordningen med erstatning fra staten til ofre for forbrydelser kan som fremhævet i betænkning nr. 751/1975 ikke (alene) søges i en betragtning om, at staten har pligt til at beskytte borgerne mod strafbare handlinger, og at staten derfor bør betale erstatning til offeret, når denne pligt ikke opfyldes. Som fremhævet i betænkningen fra 1975 ville en sådan tankegang i virkeligheden forudsætte, at staten påtog sig en garanti over for borgerne for, at al statslig virksomhed, herunder kriminalitetsforebyggelse, fungerer således, at det tilsigtede mål altid opfyldes. Konsekvensen af et sådant ræsonnement ville blive meget vidtrækkende, og det ville hverken være praktisk eller økonomisk muligt at følge det til dets yderste konsekvenser. Det er i højere grad overvejelser af social og økonomisk art, der ligger til grund for ordningen. Den reelle værdi af offerets erstatningskrav imod skadevolderen afhænger jo helt af skadevolderens evne til at betale, og lovovertræderne udgør i almindelighed en udpræget lavindkomstgruppe, som ikke er i stand til at betale erstatninger. Skadevolderens erstatningsansvar dækkes i praksis heller ikke af nogen ansvarsforsikring. Personskader, som forvoldes ved lovovertrædelser, kan endvidere i nogle tilfælde være meget alvorlige, og de skadelidte kan efter omstændighederne sidde i meget ringe kår, således at de kun i begrænset omfang har evne til selv at bære tabet.

Hertil kommer imidlertid den væsentlige kriminalpolitiske interesse, der er knyttet til den styrkelse af offerets retsstilling, som den statslige erstatningsordning er udtryk for. Spørgsmålet om at styrke offerets retsstilling har indtaget en fremtrædende plads igennem de senere år, ikke blot i den almindelige kriminalpolitiske debat, men også i den kriminologiske forskning. Den kriminalpolitiske betydning af ordninger med erstatning fra staten til ofre for forbrydelser ligger blandt andet i, at man herved kan fremme mulighederne for i offentligheden - og herunder også hos ofre for

forbrydelser - at vinde forståelse for en liberal kriminalpolitik, der begrænser anvendelsen af frihedsstraf og humaniserer forholdene for de lovovertrædere, som udstår frihedsstraf. Dette kriminalpolitiske grundsynspunkt, som også fandt udtryk i betænkningen fra 1975 (side 16), er da også baggrunden for, at der efterhånden er blevet gennemført ordninger med statslig erstatning til ofre for forbrydelser i de fleste vesteuropæiske lande, og for, at der i Europarådets regi er blevet gennemført en konvention herom.

...

5.2. Materielle regler.

5.2.1. Den gældende ordnings karakter af en billighedsordning fremgår af, at loven i de materielle regler anvender udtrykket, at staten »kan« yde erstatning. Således som erstatningsordningen har været tænkt, og således som den har været administreret, er udgangspunktet for udmålingen af erstatningen imidlertid almindelige erstatningsretlige principper. I praksis har man udbetalt erstatning uden hensyntagen til skadelidtes økonomiske forhold - bortset fra de udtrykkelige fradragsregler i lovens § 7 - og man har ikke i praksis afslået eller nedsat erstatningen, selv om skadelidte var meget velstillet, og det kun drejede sig om mindre erstatningsbeløb.

På denne baggrund er der i arbejdsgruppen *enighed* om, at det er ubetænkeligt at ændre formuleringen i de materielle bestemmelser i lovens § 1, stk. 1-2, § 2, § 3, stk. 1-4, og § 6, således at staten *skal* yde erstatning.

...

5.2.2. Af større praktisk betydning er det at tage stilling til, om det selvstændige indhold af særreglen i lovens § 8, stk. 1, bør opretholdes. Efter denne regel kan erstatningen nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde har medvirket til skaden, eller »skaden er opstået under sådanne forhold, at erstatning ikke findes rimelig«. Det er først og fremmest denne regel, som fører til, at den statslige erstatningsordning afviger fra den almindelige erstatningsret. Og denne særregel og de afvigelser, som den fører til, er som nævnt foran ikke blot blevet kritiseret ud fra mere generelle retsteoretiske synspunkter, men indtager også en central stilling i motiverne til folketingsbeslutningen af 27. maj 1983.

Det skal først bemærkes, at en regel, der som den gældende § 8, stk. 1, henviser til et konkret skøn over erstatningens rimelighed, vanskeligt lader sig forene med en ordning, hvorefter skadelidte har et retskrav på erstatning. Såfremt man ville opretholde denne særlige regel og de afvigelser, som den fører til i forhold til den almindelige erstatningsret, ville det efter arbejdsgruppens opfattelse være nødvendigt at omformulere den, således at den nærmere angav de enkelte afslagstilfælde.

Arbejdsgruppen har meget indgående drøftet, om der er grundlag for at opretholde særreglen i § 8, stk. 1, eller om det vil være mest hensigtsmæssigt at ophæve denne særregel, således at det vil være de almindelige erstatningsretlige regler om egen skyld og accept af risiko, som vil skulle finde anvendelse.

Det skal i den forbindelse først fremhæves, at spørgsmålet om en ophævelse af særreglen i § 8, stk. 1, i væsentlig grad har sammenhæng med spørgsmålet om den nærmere udformning af de processuelle regler vedrørende tilkendelse af offererstatning. Som fremhævet nedenfor i afsnit 5.3. vil det i

forbindelse med en ophævelse af særreglen i § 8, stk. 1, være muligt at undgå situationer, hvor det på den ene side i forhold til skadevolderen (af domstolene) fastslås, at offeret ved sin optræden ikke har udvist egen skyld, men hvor det på den anden side i forhold til staten (af et administrativt nævn) fastslås, at skadelidtes optræden alligevel må føre til, at erstatningen skal nedsættes eller bortfalde på grund af særreglen (om udvidet egen skyld) i § 8, stk. 1. Opretholder man særreglen i § 8, stk. 1, og omformuleres den, således at den nærmere angiver de enkelte afslagsgrunde, vil sådanne situationer ikke kunne undgås, og det vil derfor være nødvendigt at overveje, om og i givet fald på hvilken måde der bør indføres domstolskompetence på offererstatningslovens område.

Arbejdsgruppen har ovenfor i afsnit 2.3. gennemgået nævnets praksis efter lovens § 8, stk. 1, og i afsnit 2.4. analyseret forholdet mellem denne praksis og den almindelige erstatningsret. Som det fremgår heraf, svarer nævnets praksis i vidt omfang til de resultater, som man må nå til på grundlag af den almindelige erstatningsrets regler om egen skyld og accept af risiko. Men nævnets praksis - der jo har skullet leve op til intentionerne bag særreglen - går i et vist omfang videre i retning af at lade erstatning nedsætte eller bortfalde, end den almindelige erstatningsrets regler giver grundlag for. Redegørelsen i afsnit 2.3.-2.4. kan kort opsummeres således:

I tilfælde med *slagsmål* må man på grundlag af den almindelige erstatningsret nå frem til, at accept af risiko eller egen skyld må medføre nægtelse af erstatning for skader, som almindeligvis må påregnes i forbindelse med slagsmålet. Er der tale om videregående skader, må der efter den almindelige erstatningsret foretages en vurdering af skyldgraden på begge sider, hvilket kan føre til en fordeling af ansvaret. Nævnets praksis efter offererstatningslovens § 8, stk. 1, går imidlertid noget videre i retning af fuldstændig at afskære erstatning i disse tilfælde.

Provokerende adfærd fører efter nævnets praksis i vidt omfang til bortfald eller nedsættelse af erstatningen, og der er som anført i afsnit 2.4.2. en vis forskel på den praksis, som nævnet følger efter § 8, stk. 1, og de resultater, som man kan nå til på grundlag af den almindelige erstatningsret. Efter nævnets praksis fører reglen i § 8, stk. 1, til afslag på erstatning til volds ofre, som verbalt eller på anden måde kan siges at have optrådt provokerende, uanset at offeret ved en fældende straffedom mod gerningsmanden er anset for sagesløs. Der forekommer i overensstemmelse med motivudtalelserne i betænkning nr. 751/1975, side 31-32, tilfælde med afslag på erstatning til kvinder, som har bedt manden eller samleveren om at fraflytte lejligheden, og hvor der foreligger yderligere omstændigheder, jfr. nærmere i afsnit 2.3.3.4. I praksis opstår spørgsmålet om anvendelse af særreglen i § 8, stk. 1, ofte i tilfælde, hvor det drejer sig om betydningen af provokerende adfærd på værtshuse, og også her går nævnets praksis videre, end den almindelige erstatningsret og almindelige bevisregler giver grundlag for.

Tilfælde, hvor der er spørgsmål om, hvorvidt skadelidte har *udsat sig for en særlig risiko* for en lovovertrædelse, forekommer bl.a. ved rocker-bander. Den, som f.eks. melder sig ind i en rocker-bande for at deltage i voldsudøvelse, kan dog heller ikke efter den almindelige erstatningsret antages at ville få erstatning, såfremt han i forbindelse hermed selv udsættes for påreg-

nelige skader som følge af vold. Endvidere kan det fremhæves, at nævnets praksis over for voldtægts ofre formentlig går noget videre i retning af nedsettelse eller bortfald af erstatning til kvinder, som udviser en vis uforsigtig adfærd forud for en voldtægt efter straffelovens § 216, end der er grundlag for efter den almindelige erstatningsret.

Det er naturligvis et vurderingspræget spørgsmål, om de afvigelser fra den almindelige erstatningsret, som den gældende særregel i § 8, stk. 1, fører til, er rimelige eller ikke. Der har i arbejdsgruppen i nogen grad gjort sig forskellige vurderinger gældende af dette spørgsmål. Spørgsmålet om særreglens opretholdelse eller afskaffelse kan imidlertid ikke alene ses i sammenhæng med en vurdering af rimeligheden af de resultater, som den i de konkrete sager fører til. Også andre hensyn må inddrages i afvejningen, navnlig hensynet til at opnå hensigtsmæssige processuelle regler i forbindelse med gennemførelsen af en retskravsordning. Det har ikke været muligt at nå til fuldstændig enighed i arbejdsgruppen om, hvordan man skal afveje de forskellige hensyn, og arbejdsgruppen har delt sig i et flertal på 5 medlemmer og et mindretal på 1 medlem.

Et flertal i arbejdsgruppen på 5 medlemmer (Arnholm, Elmer, Heide-Jørgensen, Rosenmeier, Werner) udtaler: Efter vor opfattelse er fordelene ved en ophævelse af særreglen i § 8, stk. 1, således at almindelige erstatningsretlige regler i stedet skal anvendes, overvejende.

Den gældende særregel i § 8, stk. 1, fører i praksis til afvigelser fra den almindelige erstatningsret, hvis rimelighed kan give anledning til tvivl. Selv om der kan anlægges forskellige vurderinger af rimeligheden af disse afvigelser, må sådanne afvigelser være vanskelige at forstå for offeret, der kan blive stillet forskelligt over for skadevolderen og over for staten. Synspunkter af denne art ligger også bag folketingsbeslutningen af 27. maj 1983.

...

Heller ikke præventive hensyn eller hensynet til at undgå misbrug af erstatningsordningen kan efter flertallets opfattelse være afgørende, når der skal tages stilling til, om man bør opretholde en regel, der begrænser erstatningsmulighederne mere, end hvad der følger af den almindelige erstatningsrets regler.

Tværtimod kan det til støtte for en afskaffelse af den særlige regel i § 8, stk. 1, anføres, at nævnet - i de sager, hvor erstatningsspørgsmålet er prøvet til bunds under en forudgående domstolssag - slipper for at skulle gå ind i vanskelige bevisspørgsmål og for at skulle anlægge vurderinger, der i hvert fald i nogle tilfælde - f.eks. i voldtægtssager og sager om overfald på berusede ofre - i højere grad end efter den almindelige erstatningsrets regler kan opfattes som en efterfølgende moralsk bedømmelse af offerets almindelige adfærd.

...

Man vil også kunne undgå den situation, som navnlig er kritiseret i forslaget til folketingsbeslutningen af 27. maj 1983, at nævnet - som ikke har første-

håndskendskab til sagen - tilkender en lavere erstatning end den, som dommeren efter en egentlig prøvelse af sagen har tilkendt skadelidte hos skadevolderen.

...

Et mindretal på ét medlem (Bierfreund) udtaler: Som anført ovenfor i afsnit 2.3. og 2.4. har nævnet under henvisning til lovens § 8, stk. 1, skabt en praksis, der har bevirket afslag i et omfang, der ikke kan forklares under henvisning til den almindelige erstatningsret. Det er mindretallets opfattelse, at nævnets praksis på dette område i det store og hele har været rimelig, og at en ophævelse af § 8, stk. 1, vil pålægge staten udredelse af erstatninger i et antal tilfælde, hvor dette vil give stødende resultater.

De tilfælde, der ved en ophævelse af § 8, stk. 1, vil forøge statens pligt til at udrede erstatning, og hvor dette efter mindretallets opfattelse vil være stødende, er navnlig tilfælde, hvor offeret har udvist provokerende opførsel under indflydelse af beruselse, især i værtshusmiljøer, og hvor nævnets praksis i dag fører til afslag på erstatning. Bortset fra disse tilfælde vil der efter mindretallets opfattelse også være behov for en begrænsning af statens hæftelse i forhold til den almindelige erstatningsret, hvor skade er sket i forbindelse med bandefejder eller familieopgør, eller hvor offeret i særlig grad har udsat sig for skade ved sin omgang med et kriminelt miljø.

...

Landsrettens begrundelse og resultat

A blev den 11. april 2013 skudt i hovedet af en ukendt gerningsmand og pådrog sig herved betydelige skader, der har begrænset hans fysiske, kommunikative og kognitive evner. Sagen angår, hvorvidt hans krav på erstatning i medfør af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (offererstatningsloven) skal bortfalde eller reduceres forholdsmæssigt efter det erstatningsretlige princip om accept af risiko, jf. offererstatningslovens § 6 a.

I henhold til offererstatningslovens § 1 yder staten erstatning og godtgørelse for personskade, der forvoldes ved overtrædelse af blandt andet straffeloven, og efter lovens § 6, stk. 1, ydes erstatningen, selvom skadevolderen er ukendt.

Det følger af offererstatningslovens § 6 a, at ved afgørelsen om erstatning finder dansk rets almindelige regler om skadevolderens erstatningsansvar, herunder om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skaden, tilsvarende anvendelse. Herefter, og henset til bestemmelsens forarbejder, skal skadelidte stilles på samme måde, som skadelidte ville være stillet over for skadevolderen.

Efter de foreliggende oplysninger lægger landsretten til grund, at A, som hos politiet var registreret som en person, der var "i radius" af og relateret til banden MOB Lunden, i en kortere periode forud for den

11. april 2013 var involveret i hashhandlen omkring Lundtoftegade på Nørrebro, der var kontrolleret af MOB Lunden. A var bekendt med, at MOB Lunden var i konflikt med banden Brothas, og at der i den forbindelse havde været skyderi i Lundetoftegade i marts 2013. Det lægges endvidere til grund, at A den 11. april 2013 deltog i en vagtordning for MOB Lunden, da angreb fra banden Brothas, herunder brug af skydevåben, blev anset for sandsynlige. Han var til dette formål af MOB Lunden udstyret med en "walkie-talkie" og var iført sikkerhedsvest under tøjet.

Herefter, og navnlig henset til As deltagelse i den af MOB Lunden etablerede vagtordning i forbindelse med en bandekonflikt, der omfattede en forudgående skudepisode, samt at han på skadestidspunktet var iført en sikkerhedsvest, finder landsretten, at skudepisoden den 11. april 2013 ikke gik ud over, hvad A måtte være forberedt på.

Landsretten finder derfor, at der efter det almindelig erstatningsretlige princip om accept af risiko må foretages en forholdsmæssig reduktion af As krav på erstatning i medfør af offererstatningsloven. Efter skadernes omfang og karakter samt en vurdering af skyldgraden på begge sider finder landsretten derimod ikke, at der er grundlag for at lade erstatningen helt bortfalde, jf. herved også erstatningsansvarslovens § 24, stk. 2.

Efter en samlet vurdering af den særlige risiko som A udsatte sig for ved under de angivne omstændigheder at deltage i vagtordningen for MOB Lunden sammenholdt med skadevolderens handlinger, herunder at skadevolderen skød talrige gange i det område, hvor bl.a. den ubevæbnede A befandt sig og ramte ham i hovedet, samt henset til omfanget og konsekvenserne af de skader, som A blev påført, finder landsretten, at erstatningen skal reduceres med halvdelen.

Efter sagens udfald skal statskassen i sagsomkostninger for landsretten betale 51.000 kr. til Erstatningsnævnet. Heraf er 50.000 kr. af beløbet til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms og 1.000 kr. til dækning af retsafgift opgjort som det vundne beløbs forholdsmæssige andel af det for landsretten rejste krav. Der er ved fastsættelse af beløbet til advokatbistand taget hensyn til det for landsretten vundne beløb, til sagens omfang og hovedforhandlingens varighed.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom ændres således, at As erstatning i medfør af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser skal nedsættes med halvdelen.

I sagsomkostninger for landsretten skal statskassen inden 14 dage betale 51.000 kr. til Erstatningsnævnet. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

